

DEN 14 MAJ 2025

**SKOLHUNDTEAMETS PÅVERKAN PÅ MÅENDE
OCH SKOLMOTIVATION FÖR ELEVER MED
OMFATTANDE PROBLEMATISK
SKOLFRÅNVARO OCH NPF
(NEUROPSYKIATRISKT FUNKTIONSHINDER)**

FÖRFATTARE: MIRANDA TJÄRSTA
Yrkeshögskoleutbildning Skolhunds/Resurspedagog
SVENSKA TERAPIHUNDSKOLAN

SAMMANFATTNING

Det här examensarbetet syftade till att undersöka om och hur ett blivande skolhundteams insatser kan påverkamående samt inställning, känslor och motivation kring skolnärvaro och skolarbete för två elever med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro. Undersökningen gjordes genom att vårdnadshavare skattade mående och problem i två formulär både innan och efter insatser med blivande skolhundteamsamt med uppföljande skriftliga intervjuer av vårdnadshavare och ansvarig lärare efter insatserna. Resultatet överensstämmer till stor del med tidigare studier och litteratur i ämnet och visar att insatser med ett skolhundteam kan göra stor skillnad för en elev med NPF och omfattande skolfrånvaro. De positiva effekterna är tydligast gällande inställning, känslor och motivation till skolnärvaro men även till viss del positiva effekter på mående och skolarbete.

ABSTRACT

This thesis aimed to investigate whether and how the interventions with a prospective school dog team can affect the well-being, attitude, feelings and motivation towards school attendance and schoolwork of two students with NPF and extensive problematic school absence. The study was conducted by having guardians assess the well-being and problems in two forms both before and after interventions with a prospective school dog team and with follow-up written interviews of guardians and the responsible teacher after the interventions. The results are largely consistent with previous studies and literature on the subject and show that interventions with a school dog team can make a big difference for a student with NPF and extensive school absence. The positive effects are most clearly related to attitude, feelings, and motivation towards school attendance but also to some extent positive effects on well-being and schoolwork.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
Bakgrund	3
Syfte	8
Frågeställningar	8
Avgränsning	9
METOD	10
Datainsamling	12
Formulär	12
Skriftliga intervjuer	13
Etiska aspekter	14
RESULTAT	14
Formulär	14
Skriftliga intervjuer	19
DISKUSSION	22
Sammanfattning	25
Metoddiskussion	25
Slutord	26
REFERENSLISTA	27
BILAGOR	29

INLEDNING

Bakgrund

Problematiskskolfrånvaro är ett ökande problem i vårt samhälle och i den svenska skolan saknas tusentals elever varje dag (Jäverby, 2024). Omfattande skolfrånvaro leder till att elever inte får den utbildning som de har rätt till och riskerar att leda till utanförskap och ohälsa på både kort och lång sikt. Hur omfattande skolfrånvaron faktiskt är och hur den förändras över tid vet vi inte då samlad nationell statistik om skolfrånvaro i Sverige i nuläget saknas (Jonsson, 2024).

Skolverkets senaste nationella kartläggning av elevfrånvaro visar att det under höstterminen 2023 var nästan 47 000 elever i förskoleklass, grundskola och anpassade grundskolan som hade minst 30 procent total skolfrånvaro (Skolverket 2024).

Skolpsykolog Sebastian Röhlcke, som är utbildare på akademi Magelungen, höll år 2024 en föreläsning på en utbildningsdag om problematisk skolfrånvaro där han anger att det är cirka 17 000 elever i svenska skolor som har mer än 50 % frånvaro. Han konstaterar också att barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) har stor ökad risk för skolfrånvaro och är överrepresenterade bland elever med hög skolfrånvaro.

Enligt riksförbundet Attention, som arbetar för rättigheter för personer med NPF, har ca sju till nio procent av skoleleverna i Sverige någon form av NPF som till exempel ADHD och/eller autism. Enligt den senaste skolenkäten som Attention skickade ut år 2024 som besvarades av 3400 vårdnadshavare är drygt en fjärdedel (27%) av eleverna med NPF hemma från grundskolan helt eller större delen av tiden. Detta är alarmerande siffror som indikerar att det politiska begreppet ”en skola för alla” tyvärr inte verkar gälla barn/elever med NPF. Orsakerna till frånvaron, som framkommer av skolenkäten, är bland annat att skolmiljön gör barnet utmattat, bristande anpassad stöd i skolarbete och skolmiljön, brist på trygga relationer i skolan, för hög press och prestationsångest (Attention 2024).

Att så stor andel elever har så hög skolfrånvaro under grundskolan leder till att ca 15 % totalt av eleverna saknar gymnasiebehörighet när de går ut nian vilket utgör ett allvarligt samhällsproblem och indikerar att vi har ett skolsystem som genererar utanförskap (Röhlcke, 2024).

I Attentions skolrapport 2024 framkommer att så många som 52% av eleverna med NPF inte kommer ha gymnasiebehörighet när de avslutar grundskolan (Attention, 2024).

Röhlcke diskuterar i sin föreläsning ” Hur har vi hamnat här?” kring vad som kan ha orsakat att skolfrånvaron har blivit så stor. En stor förändring och orsaksom han anger är de förändringar i skolan som är kopplat till införandet av läroplanen Lrg11 som genomfördes år 2011. Införandet av den läroplanen medförde ökat fokus på bedömning, testning, tidigare betygsättning samt ökade krav på förmågor som planering, organisering, värdera, presentera och argumentera. Dessa förmågor är ofta nedsatta vid NPF. Kraven höjdes också för att få godkänt i ämnen och man införde betyget F=underkänt om kraven inte uppfylls. Detta ledde till attribban höjdesför att kunna få gymnasiebehörighet och ”lyckas” med grundskolan. Vi har också idag en komplex skolorganisation där eleverna har många olika elever och vuxna att förhålla sig till. De här kraven är svåra för många elever och blir övermäktiga för de sårbara eleverna, som till exempel de med NPF där sociala utmaningar ingår, vilket leder till ökad stress, ohälsa och skolfrånvaro (Röhlcke, 2024).

Elever med NPF har en hög sårbarhet generellt och kan ha svårt att leva upp till kraven i Lrg 11 då utmaningar och svårigheter ofta finns inom de förmågor som läroplanen ställer krav på. Sensorisk känslighet är även vanligt vilket gör att skolans fysiska miljö också utgör en stor utmaning och källa till stress. Risken för att uppleva misslyckanden och utmattning blir alltså stor. Elever med NPF kan till exempel ha svårigheter med kommunikation, interaktion och koncentration som bland annat kan medföra brister i förmåga att kunna redogöra muntligt för sina kunskaper. Eftersom muntlig redogörelse är ett kunskapskrav i de flesta ämnen i Lrg 11 kan detta leda till orättvis bedömning och betygsättning som inte motsvarar elevens faktiska kunskaper vilket riskerar att leda till hög stress och känsla av misslyckande för dessa elever. När skolan utgör en plats med överkrav, ett flöde av intryck, relationer och övergångar för elever med NPF så finns en risk för stor stressbelastning med utveckling av ohälsa och utmattning och omfattande skolfrånvaro som följd. Hösten 2022 infördes läroplanen Lrg22 som har nedtonade kunskapskrav och mer fokus på faktakunskaper i de lägre årskurserna. Det har ännu inte kunnat utvärderats om denna förändring gjort skillnad för de elever med NPF som har svårt i skolan (Jäverby, 2024).

Föräldranätverket "Rätten till utbildning" bildades år 2023 av föräldrar till barn med NPF. Deras mål är att genom aktiv påverkan i samhällsdebatten kämpa för alla barns rätt att få förutsättningar och stöd att genomföra sin grundskola. De har tagit fram en hel del statistik som baseras på cirka 120 000 elever som gick ur grundskolan läsåret 21/22. Förutom att också påvisa att elever med NPF är tydligt överrepresenterade bland de elever som inte lyckas i skolan och saknar gymnasiebehörighet när de lämnar grundskolan så visar statistiken även att elever med NPF är kraftigt överrepresenterade bland de elever som utvecklar svår psykisk ohälsa och har försökt att ta sitt liv. Det bristande stödet och otillgänglighet till utbildning för elever med NPF i svensk skola utgör diskriminering och leder till ökad risk för utanförskap, psykisk ohälsa och suicid (Rätten till utbildning, 2024).

Lars Westerström, som är specialistläkare och har arbetat i ca femtio år inom barn- och ungdomspsykiatri, har mött många barn och unga med skolfrånvaro som uppfyller kriterier för diagnosen utmattningssyndrom. Långvarig stress påverkar flera områden i hjärnan och att läka från utmattning tar lång tid. Det saknas forskning på området och läkare överväger oftast inte den diagnosen hos barn då det inte varit en vedertagen diagnos för barn. Barn med NPF, och särskilt de vars svårigheter innefattar intryckskänslighet, är i ökad risk för utmattningstillstånd då skolmiljön för dem innebär stor påfrestning och hög stress. Tecken på utmattning kan vara extrem trötthet i samband med skoldagen och att man med tiden tappar lust och ork för fritidsaktiviteter och kompisar samt utvecklar kognitiva störningar, ångest och nedstämdhet. Om barnet saknar förståelse för sin situation och inte får stöd och anpassningar som minskar stressen så kan utmattningstillståndet bli svårt och återhämtningstiden väldigt lång. Panik och ångest utvecklas i hög grad kring skola eftersom ofta både eleven själv, skolpersonal och föräldrar pressar barnet att gå till skolan trots att miljön där utan anpassningar försvårar utmattningen och därmed ångesten ytterligare. Ett barn med utmattningssyndrom behöver hjälp med stressreducering och sänkta krav från både föräldrar, skola och vård för att stoppa och vända utmattningsprocessen. Barn med utmattning behöver få ägna sig åt lustfyllda aktiviteter utan krav för att bibehålla känslan av mening och inte tappa livslusten. Skolpersonal behöver under lång tid anpassa för de kognitiva störningar och brist på ork som kan finnas kvar flera år och hjälpa barnet att inte lägga skuld på sig själv för att de drabbats av sjukdom pga för hög stress (Jonsson, 2024).

Många barn med skolfrånvaro och deras föräldrar möts ofta av oförståelse, fördomar och okunskap och hamnar i en mycket utsatt och isolerad situation. För att kunna hjälpa barnet behöver både barnet och familjen mötas med förståelse och medkänsla och de professionella vuxna runt barnet behöver ta ansvar för att kartlägga och förstå orsakerna till att barnet blivit utmattat och ge stöd och hjälp att hitta en väg till återhämtning helt utan press och tvång. När en elev med NPF hamnar i problematisk skolfrånvaro med eventuell utmattning visar forskning att skolor dessvärre tenderar att lägga problemet hos barnet/eleven och/eller föräldrarna och hänvisar till skolplikten. Detta trots att eleverna själva och deras föräldrar kan se och påtalar att det är faktorer i skolmiljön som är den ursprungliga orsaken till frånvaroproblematiken men som skolan inte alltid vill ta ansvar för. Det uppstår följaktligen svårigheter i att göra en gemensam plan när hem och skola ser så olika på situationen. Elever med skolfrånvaro som deltagit i forskningsundersökningar beskriver ofta att de inte känner sig lyssnade till och att skolans fokus på skolnärvaro ofta utgör ett hinder för att komma vidare. Om elever och föräldrar inte känner sig förstådda tappas förtroendet till skolan och det försvårar och låser situationen och möjligheten att hitta lösningar ytterligare (Jonsson, 2024).

Inom samtliga skolformer har skolorna långtgående ansvar att uppmärksamma elevers frånvaro och genom stödinsatser ge elever förutsättningar att uppnå kunskapsmålen och fullgöra sin utbildning (Skolverket 2024).

För att kunna hjälpa en elev med NPF och sannolikt någon grad av utmattning med omfattande skolfrånvaro och ofta stark ångest/oro kopplat till skolan och skolarbete behöver skolan göra en långsiktig och konkret plan baserad på kartläggning av sårbarheter och svårigheter. Planen behöver göras i samverkan med eleven själv och vårdnadshavare och i första hand syfta till att bryta isolering, skapa framtidstro, bygga upp trygga relationer och minska ångest och oros känslor kring att gå till skolan genom att erbjuda lustfyllda/trygga erfarenheter kopplat till skola (Jäverby, 2024).

Tobias Forsell beskriver i sin avhandling, "Man är ju typ elev-fast på avstånd"-Problematisering av skolfrånvaro ur elevers, föräldrars och skolpersonals perspektiv (2020) att det som har stor betydelse för elevens mående och återgång till skola är om en nyckelperson från skolan får mandat att fokusera på och på olika sätt hjälpa eleven. Både föräldrar och elever beskriver hur kraftfull betydelse det har haft att få till synes enkla empatiska handlingar av en skolrepresentant

för att kunna återfå hoppet på att kunna delta i skolan som ”alla” andra. Frånvarande elever samt deras föräldrar och lärare, har oftast en stark gemensam önskan om att eleven ska kunna vara som alla andra, en elev i skolan. I de fall där skolor har lyckats hjälpa elever att närma sig skola igen vid omfattande frånvaro har det ofta varit i ett sammanhang där eleven känt sig bekräftad, känt samhörighet med andra och där deras inneboende potential/kompetens och intressen har tagits tillvara. Det handlar alltså om att hitta vägar för att få eleven att känna tillhörighet i skolan, närhet till skolans medlemmar, glädje att delta och att det går att uppleva skolan som en trygg plats (Forsell, 2020).

En tydlig framgångsfaktor i relationsskapandet och tillitsbyggandet med en elev i omfattande skolfrånvaro är att hitta något att prata om och umgås runt som inte har med skola att göra som eleven uppskattar (Persson & Hjorton, 2024). Den eller de vuxna från skolan som möter eleven behöver börja med att bygga upp ett pedagogiskt kapital genom att anpassa sitt bemötande och val av miljö efter elevens mående och förmågor. Ett pedagogiskt kapital när elevens upplevelse av den pedagogiska situationen eleven befinner sig i tillsammans med en skolrepresentant känns trygg och tillitsfull och är en förutsättning för att kunna närma sig skola och skolarbete när det är starkt förknippat med ångest (Buhler et al., 2018).

Det finns forskning med flera olika teorier om hur djur, och särskilt hundar, påverkar människor på ett positivt sätt. Hunden kan bland annat fungera som ett socialt stöd, öka tillit, minska stress, ångest och depression, skapa motivation, öka koncentration och engagemang samt förbättra kognitiva förmågor (Karlberg & Eriksson, 2018). Forskning har även visat att veckovisa möten med hund kan förbättra känslan och attityden till skolan och inläring (Beetz 2013).

Ett skolhundteam utgörs av en hund som arbetar med sin hundförare inom pedagogiska miljöer eller skolor med målinriktade och strukturerade insatser som syftar till att ge eleven bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen. Dessa insatser kallas hundunderstödd utbildning eller hundunderstödd pedagogik (HUP) på svenska och animal assisted education (AAE) på engelska. Hundföraren måste ha pedagogisk utbildning som lärare eller pedagog, och hundteamet måste genomgå lämplighetsbedömning, utbildning och certifiering för denna nivå. Hundförarens kunskap om hundens hälsa är viktigt. Hundteamets aktiviteter har ett formellt mål som måste dokumenteras och utvärderas (Binder et al. 2024).

Sara Karlberg publicerade år 2024 en studie där man undersöker betydelsen av att använda insatser med skolhund vid problematisk skolfrånvaro. Hennes studie visar att upplevelsebaserat lärande genom hundunderstödd pedagogik skapar möjligheter att bygga trygga relationer och hjälper elever med problematisk skolfrånvaron genom att skapa optimala och anpassade inlärningsprocesser i skolan genom ökning av motivation, koncentration, uppmärksamhet och positiv upplevelse samt genom reducerad stress och ångest (Karlberg, 2024).

Baserat på denna bakgrund kan man anta att insatser med skolhundteam skulle kunna vara hjälpsamma i arbetet med att ge stöd till en elev med NPF och omfattande skolfrånvaro. Hundteamets potentiella möjligheter att sänka stress, minska ångest och depression, fungera som socialt stöd, öka motivation och koncentration och utgöra fokusförflyttning från både eleven själv och skola kan utgöra viktiga och avgörande faktorer för att insatser ska lyckas. Hundteamets arbete bör i första hand fokuseras på målsättningen att skapa relation, trygghet och positiva upplevelser i association till skola för att bygga upp ett pedagogiskt kapital. När eleven blir tryggare och stress/ångest minskar kring skolavilket ökar det pedagogiska kapitalet kan insatserna innehålla mer pedagogiska inslag med målsättningar kopplade till läroplanen.

Syfte

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur insatser med skolhundteam, som är under utbildning, kan påverka mående samt inställning, känslor och motivation kring skolnärvaro och skolarbete för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro/skolnärvaro.

Frågeställningar

1. På vilket sätt kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka *måendet* för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?
2. Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring *skolnärvaro* för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

3. Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring *skolarbete* för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Avgränsning

Det här examensarbetet avgränsades till att undersöka om och hur hundunderstödda insatser från ett skolhundteam, under praktik och utbildning, påverkade två elever med NPF diagnos och omfattande skolfrånvaro. Eleverna som deltagit valdes ut genom att de av rektor och ansvarig lärare bedömdes lämpliga att delta och ta emot insatser från blivande skolhundteam som gjorde praktik på Järna Friskola. Eleverna och deras vårdnadshavare tillfrågades och tackade ja till att både medverka i hundteaminsatser och examensarbetets undersökning. Att det avgränsades till två elever baserades på vad som var rimligt i tid och omfattning att erbjuda under hundteamets praktik.

De deltagande eleverna kommer härnäst i detta examensarbete omnämnas som Elev 1 och Elev 2.

Baserat på min bakgrund samt även egna erfarenheter har jag valt att fokusera på hur insatserna med blivande skolhundteam påverkar elevens mående och inställning/motivation till skola i stället för att fokusera på samt mäta närvarosiffror. Många elever med NPF och omfattande skolfrånvaro beskriver att de vill men inte kan gå till skola på grund av utmattning och svår ångest kopplad till skola. När eleverna inte mår bra och/eller har hög ångest/ stress är deras förmåga till inläring är väldigt begränsad. Om eleverna pressas sig eller pressas till högre närvaro finns också en risk att återfalla i utmattning. En ökad närvaro är därav inte alltid är det bästa för inläring/utbildning och hållbar hälsa på lång sikt.

Den tidsperiod som möten/insatser med eleverna ägde rum var från 1 oktober 2024 till 21 mars 2025 med avbrott för höstlov, jullov, sportlov och 1 vecka i februari när hundteamet hade sjukfrånvaro. Möten/insatser med eleverna erbjöds som del i blivande skolhundteamets praktik under utbildning. Eleverna erbjöds att träffa skolhundteamet 2 gånger /vecka, ca 30 minuter/gång under totalt 19 veckor.

Metoden är avgränsad till att låta vårdnadshavare och lärare delta i datainsamlingen för att minska risken att lägga eventuell ytterligare stress på eleverna som deltar som redan har begränsad energi och befinner sig i en sårbar situation.

METOD

Jag har i denna undersökning valt att använda två olika metoder och kombinera kvalitativa med kvantitativa undersökningar för att samla in data. Mitt val av metoder baserades på att försöka få en så bra helhetsbild som möjligt och kunna jämföra olika slags data i mitt resultat och då få bättre förutsättningar att kunna dra slutsatser eller se tydligare tendenser (Folkhälsomyndigheten, 2023; Sveriges Kommuner och Regioner, 2021).

Insamlingen av data har skett både före och efter att Elev 1 och Elev 2 har erbjudits att få träffa ett blivande skolhundteam på sin praktik 2 gånger /vecka, ca 30 min/gång, under totalt 19 veckor.

Blivande skolhundteamet bestod av mig, Miranda, som hundförare och hunden Zack som är en 8 år gammal Bishon Havanaise hane. Jag är utöver min roll som blivande hundförare/resurspedagog utbildad sjuksköterska med både specialutbildning och arbetslivserfarenhet inom neuropsykiatri/LSS (Lagen om stöd och service till funktionshindrade). Zack är en väldigt lugn och mjuk hund som möter elever lite avvaktande men ändå på ett nyfiket sätt. Han samarbetar och lyssnar bra på elever och framför allt dem som han har lärt känna. Han tycker om både att mysa och bli klappad och göra aktiviteter som t.ex. apportera saker och göra tricks men är också tydlig med när han inte orkar och vill mer vilket också har ett pedagogiskt värde.

Både Elev 1 och Elev 2 har NPF diagnos, är pojkar och har omfattande problematisk skolfrånvaro (>50%) sedan mer än 1,5 år tillbaka. Elev 1 går i årskurs 5 och Elev 2 i årskurs 6. De har båda åtgärdsprogram för särskilt stöd med anpassad studiegång i

studiegården som är en särskild undervisningsgrupp där ansvarig lärare är specialpedagog /speciallärare. Båda eleverna har hund hemma.

Möten/hundunderstödda insatser med eleverna har mestadels ägt rum i rektorns rum på Järna Friskola med rektor närvarande i rummet samt besökare till rummet under insatserna ibland. Några få undantag fanns då vi träffats ensamma i rektors rum när hon var borta, träffats ute för promenad (Elev 2) eller behövt byta rum vid akuta möten och då lånat ett samtalsrum. Innehållet på mötena/insatserna har varierat och anpassats efter de olika elevernas förutsättningar, mående och önskemål då syftet var att öka välbefinnande och öka motivation för skola och om lämpligt även för skolarbete.

Elev 1 har haft succesivt ökande ströfrånvaro hela skoltiden. I klass tre ökade frånvaron kraftigt och i klass fyra var han i princip hemma hela skolarbetet. Med hjälp av hemundervisning i klass fyra som innebar relationsskapande till ansvarig lärare i studiegården är han nu i klass fem närvarande enligt sin anpassade studiegång i studiegården ca 2 h/dag 4 dagar/vecka. Huvudfokus är att läsa kärnämnen, matte, svenska och engelska. De hundunderstödda insatserna Elev 1 hade med blivande skolhundteamet syftade initialt till relationsuppbyggande mellan elev-hund och elev-hundförare samt att skapa glädje och trygghet. När hundteamet hade lärt känna eleven och skapat en trygg grund så kunde vi även införa insatser/möten med pedagogiska mål enligt läroplanen som vi blandade med insatser för återhämtning, motorikträning och ökad tillit till sig själv och till skolmiljön. Insatserna har bland annat bestått av trickträning, bingo med apportering, mysstunder i soffa med hundgos, bokstavs jakt med apportering och bygga ihop ord, tyst lästräning och skolarbete med hundnärvaro, hundkunskap, friskvård, repetera NO kunskap, engelskaglosor med lyckohjul, friskvård där man jämför hund/människas behov, spela ”byggatorn-spel ”med hund, spela memory, repetera svenska grammatik och förbereda textskrivande, slå tärning med hund och utföra uppdrag med mera. På flera av hundunderstödda insatserna planerade vi in inslag kring ett av hans stora intressen som är odling för att ytterligare öka motivation till deltagande. Elev 1 deltog på 36 av 38 erbjudna tillfällen med insatser av blivande skolhundteam. Frånvarotillfällena berodde på förkylning.

Elev 2 har haft hög skolnärvaro till höstterminen i årskurs fem men med ökande trötthet och ångest. Sedan dess har han haft hög frånvaro men kämpar sig till skolan några timmar/vecka

utspritt på några dagar. Elev 2 hade under perioden för insatserna stora utmaningar med sin ork/energi/koncentration och mycket ångest och oro till och från. Hans åtgärdsprogram anger att inga krav på skolarbete finns utan målet är skolnärvaro med fokus på att behålla relationer på skolan. De hundunderstödda insatserna syftade därav i första hand till relationsbyggande elev-hund och elev-hundförare, återhämtning, glädje och motivationsökning. På flera av mötena har någon av hans vårdnadshavare deltagit som stöd då han haft för hög ångest för att komma ensam. Insatserna initialt byggdes upp kring hundaktiviteter som även involverade hans specialintresse dinosaurier för att ytterligare öka motivation att delta. Innehållet i insatserna har varit varierade från gång till gång och har behövt anpassats till hans dagsform. Mötena har bland annat bestått i att sitta i soffan och mysa med hund och prata, hundpromenader, frågesport genom apportering kring dinosaurier, tricksträning, bokstavs jakt med apportering och ordpussel, spela bingo med hund, lyckohjul med gåtor, friskvård där man jämför hund/människas behov, hundkunskap, slå tärning med olika tricksupdrag i burkar med mera. Insatserna har inte inkluderat pedagogiska mål men pedagogiska inslag vävdes in i aktiviteterna, som t.ex högläsning, pussla ihop bokstäver till ord, friskvård och hälsa, motorikövningar med mera. Elev 2 deltog på 25 av 38 erbjudna tillfällen med insatser av blivande skolhundteam. Frånvarotillfällena berodde på längre period av influensa och dagar med för hög ångest eller för låg energi. Elev 2 är under fortsatt utredning för sin psykiska och fysiska hälsa och har också ett yngre syskon med 100% skolfrånvaro och psykisk ohälsa som eventuellt kan påverka hans mående.

Datainsamling

Formulär

Den ena metoden för datainsamlingen var kvantitativ där två olika strukturerade formulär användes för att mäta psykiskt mående samt faktorer relaterade till skolfrånvaroproblematik. Formulären fylldes i av vårdnadshavare i inledningen av respektive efter insatser med blivande skolhundteam med syfte att se om det blev skillnad i utfallet. För att öka tillförlitligheten i den kvantitativa undersökningsmetoden användes tidigare beprövade och vedertagna formulär för datainsamling. Formulären hämtades från Magelungens hemsida och används i deras vedertagna verksamheter som arbetar med skolfrånvaro: <https://magelungen.com/om-oss/forskning-och-utvardering/pagaende-forskningsprojekt-om-skolfranvaroproblem/formularen/>

Formulären som använts är:

1. SDQ =The Strengths and Difficulties Questionnaire

Formuläret kallas Styrkor och Svårigheter på svenska och används för att mäta barn och ungdomars psykiska hälsa. Den bygger på erfarenheter från två andra etablerade och internationellt väl spridda instrument, Rutters formulär och Child Behavior Checklist (CBCL). Formuläret fylls i digitalt på en websida och kan fyllas i av barnet/ungdomen själv eller av vårdnadshavare. Resultatet genereras som poäng för olika delar av testet. Se bilaga 1 för formulär som används innan insatser. När formuläret används som uppföljning finns även två uppföljande frågor kring hur insatser påverkat barnets problem med- se bilaga 2. I denna undersökning är det endast vårdnadshavare som har tillfrågats och fyllt i formulär före samt efter insatser med skolhundteam under utbildning. <https://magelungen.com/sdq-webb/>

2. ISAP= Inventory of School Attendance Problems

Är ett formulär som mäter 13 olika faktorer relaterade till skolfrånvaroproblem. Det mäter dels i vilken utsträckning dessa olika faktorer/problem finns hemma (symptompoäng), dels i vilken grad de utgör en anledning till skolfrånvaroproblematiken (funktionspoäng). Se bilaga 3. Formuläret kan fyllas i av barnet/ungdomen själv eller av vårdnadshavare och består av 48 respektive 49 frågor. I denna undersökning är det endast vårdnadshavare som har tillfrågats och fyllt i formuläret före samt efter insatser med skolhundteam under utbildning.

<https://magelungen.com/isap/>

Skriftliga intervjuer

Den andra metoden jag använt mig av i undersökningen och uppföljningen av insatserna med blivande skolhundteam är kvalitativ där insamling av data gjordes genom skriftliga intervjuer. Den skriftliga intervjun bestod av sju uppföljande frågor som e-mailades till och sen besvarades och återsändes av de deltagande elevernas vårdnadshavare samt av deras ansvariga lärare. De hade ca 1 vecka på sig att tänka igenom och besvara frågorna. Se bilaga 4. Valet att komplettera med intervjuer som metod gjordes för att få mer detaljerade och djupare perspektiv på mina frågeställningar (Folkhälsomyndigheten, 2023). Ett annat syfte var att få med även lärares upplevelse och syn på hur hundunderstödda insatser påverkat eleverna. Valet att utföra intervjuerna

skriftligt gjordes för att öka chansen till att få ärliga svar samt att ge de svarande tid för reflektion och eftertanke kring sina svar.

Etiska aspekter

Både elever och vårdnadshavare har lämnat samtycke muntligt och skriftligt till att delta i hundunderstödda insatser och muntligt till att delta i examensarbete innan de påbörjades. De har också fått muntlig information om att deras deltagande kommer presenteras anonymt i examensarbetet och att de har rätt att avbryta sitt deltagande om de skulle önska. Både elever och vårdnadshavare har fått muntlig information och samtyckt till att insatserna är tidsbegränsade och att det inte finns något klarlagt kring om insatser med skolhundteam kan fortgå efter att det blivande skolhundteamet är klar med sin praktik och med examensarbetet. Eventuella fördelar med de tidsbestämda hundunderstödda insatserna bedömdes av både deltagande elever, vårdnadshavare, ansvarig lärare och rektor att överväga risker och svårigheter det kan innebära att sedan behöva avsluta dem (Vetenskapsrådet, 2017). Gällande insamlingen av data gjordes avgränsningen att låta elevernas vårdnadshavare och lärare delta i datainsamlingen för att inte riskera att skapa ytterligare stress hos de deltagande eleverna. Vårdnadshavarna fick dock avgöra hur mycket de involverade sina barn i processen med att svara på frågorna men uppmanade att inte göra det om de bedömde att det fanns risk för att det skulle skapa stress eller obehag för deltagande barnen.

RESULTAT

Formulär

1.SDQ=The Strengths and Difficulties Questionnaire (Styrkor och Svårigheter)

Elev 1:

Resultatet i sin helhet:

Se bilaga 5-före hundunderstödda insatser.

Se bilaga 6-efter hundunderstödda insatser.

Sebilaga 7-jämförelse före och efter hundunderstödda insatser.

Elev 2:

Resultatet i sin helhet:

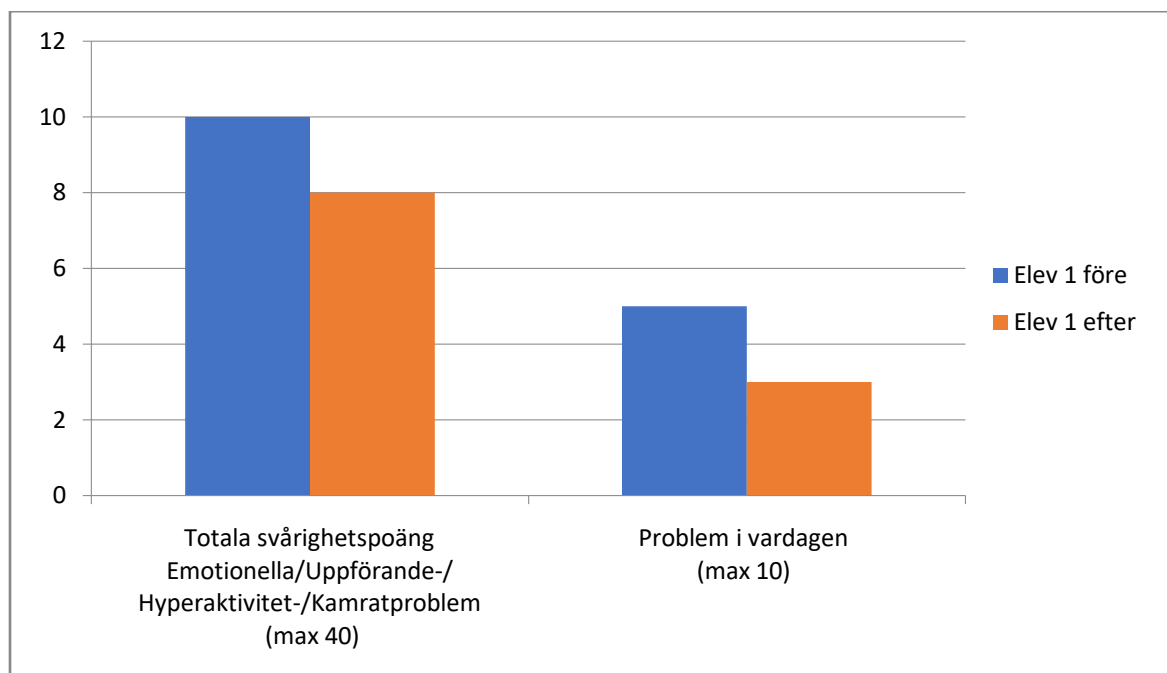
Se bilaga 8-före hundunderstödda insatser.

Se bilaga 9-efter hundunderstödda insatser.

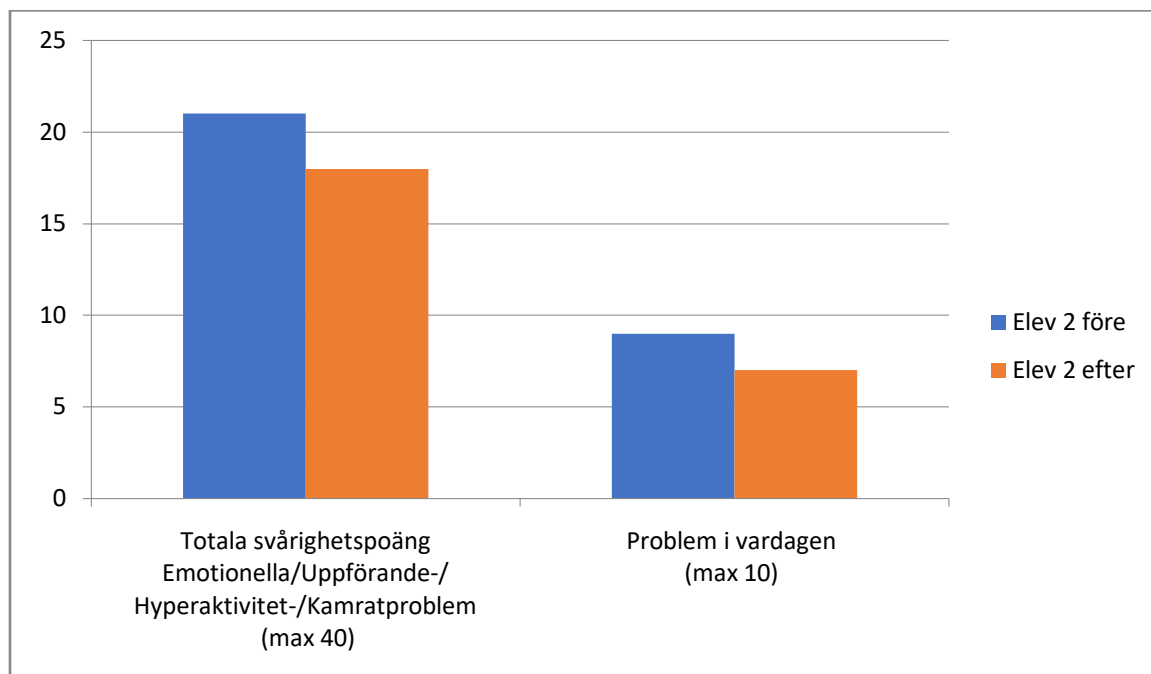
Se bilaga 10-jämförelse före och efter hundunderstödda insatser.

SDQ resultatöversikt	Totala svårighetspoäng (Emotionella/Uppförande-/ Hyperaktivitet-/Kamratproblem) (max 40)		Problem i vardagen (max 10)	
	Före	Efter	Före	Efter
Förhållande till hundunderstödda skolinsatser				
Elev 1	10	8	5	3
Elev 2	21	18	9	7

Tabell 1: Översiktresultatjämförelse SDQ formulär

Tabell 2: Översikt resultat Elev 1 SDQ formulär

Tabell 3: Översikt resultat Elev 2 SDQ formulär

SDQ resultat Uppföljningsfrågor översikt	Problemförändring för ert barn efter hundunderstödda insatser? (Mycket sämre/Något sämre/Ungefär lika/ Något bättre/Mycket bättre)	Har hundunderstödda insatser varit hjälpfullt på andra sätt t.ex gjort det lättare att leva med problemen? (Inte alls/Bara lite/ Ganska mycket/Väldigt mycket)
Elev 1	Mycket bättre	Ganska mycket
Elev 2	Ungefär lika	Ganska mycket

Tabell 4: Översikt resultat uppföljningsfrågor SDQ formulär

2. ISAP= Inventory of School Attendance Problems

Elev 1:

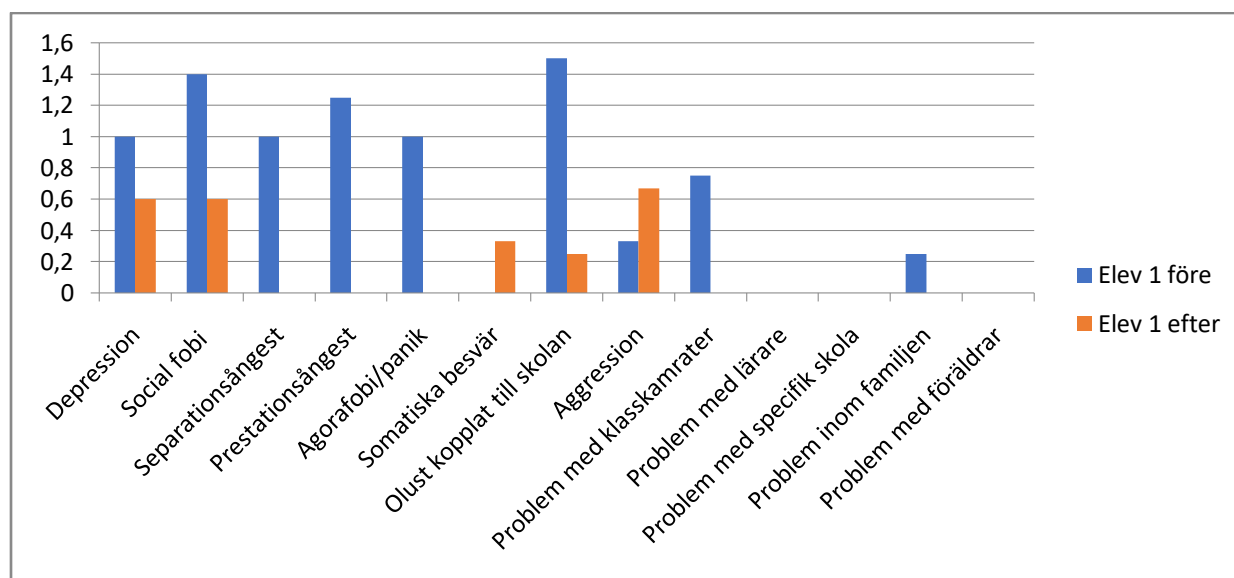
Resultat genererat i sin helhet:

Se bilaga 11-före hundunderstödda insatser.

Se bilaga 12-efter hundunderstödda insatser.

Resultat ISAP Elev 1	Symtompoäng		Funktionspoäng	
	före	efter	före	efter
Förhållande till hundunderstödda skolinsatser				
Depression	1,6	0,8	1,0	0,6
Social fobi	2,0	0,6	1,4	0,6
Separationsångest	1,0	0,5	1,0	0,0
Prestationsångest	1,25	0,5	1,25	0,0
Agorafobi/panik	1,0	0,0	1,0	0,0
Somatiska besvär	0,33	0,33	0,0	0,33
Olust kopplat till skolan	2,0	1,0	1,5	0,25
Aggression	1,0	1,0	0,33	0,67
Problem med klasskamrater	0,5	0,0	0,75	0,0
Problem med lärare	0,0	0,0	0,0	0,0
Problem med specifik skola	0,0	0,0	0,0	0,0
Problem inom familjen	0,5	0,0	0,25	0,0
Problem med föräldrar	1,0	0,0	0,0	0,0

Tabell 5: Resultatjämförelse ISAP Elev 1 före och efter hundunderstödda insatser

Tabell 6: Översikt resultat funktionspoäng Elev 1 ISAP formulär

Elev 2:

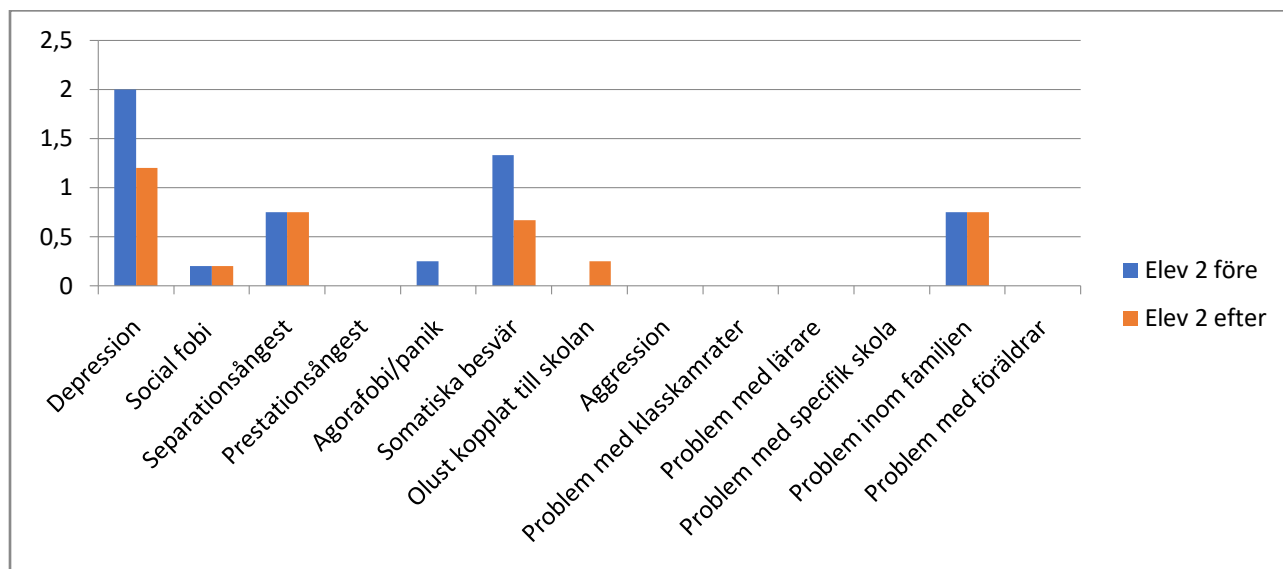
Resultat genererat i sin helhet:

Se bilaga 13-före hundunderstödda insatser.

Se bilaga 14 efter hundunderstödda insatser.

Resultat ISAP Elev 2	Symptompoäng		Funktionspoäng	
	före	efter	före	efter
Förhållande till hundunderstödda skolinsatser				
Depression	1,8	2,0	2,0	1,2
Social fobi	0,6	0,2	0,2	0,2
Separationsångest	1,5	1,75	0,75	0,75
Prestationsångest	0,25	0,0	0,0	0,0
Agorafobi/panik	0,25	0,0	0,25	0,0
Somatiska besvär	1,67	1,33	1,33	0,67
Olust kopplat till skolan	0,25	0,5	0,0	0,25
Aggression	0,33	0,33	0,0	0,0
Problem med klasskamrater	0,5	0,25	0,0	0,0
Problem med lärare	0,0	0,0	0,0	0,0
Problem med specifik skola	0,0	0,0	0,0	0,0
Problem inom familjen	1,0	1,5	0,75	0,75
Problem med föräldrar	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabell 7: Resultatjämförelse ISAP Elev 2 före och efter hundunderstödda insatser

Tabell 8: Översikt resultat funktionspoäng Elev 2 ISAP formulär

Skriftliga intervjuer

Elev 1:

Intervjuer i sin helhet:

Se bilaga 15-intervju vårdnadshavare

Se bilaga 16-intervju ansvarig lärare

Exempel på svarsцитat i intervjuerna kopplade till frågeställningarna:

1. På vilket sätt kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka måendet för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Vårdnadshavare: "Inte piggare men gladare och mer förväntansfull inför skolan. Vårt barn/eleven känner sig stolt över insatserna, arbetet med Zack och det han har fått lära Zack och det han har lärt sig i arbetet".

Lärare: "Eleven har vågat utmana sig själv i skolsituationer som tidigare känts omöjliga för eleven att utföra/delta i."

2.Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring *skolnärvaro* för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Vårdnadshavare:”Vårt barn/eleven upplever att han har velat gå till skolan oftare under tiden med insatserna.” ”Vårt barn/eleven har börjat prata mer om skolan sen insatserna med skolhundteamet börjat.”

Lärare:”Det har skapat en ökad positiv känsla för eleven att komma till skolan eftersom insatsen skett vid de tillfällen eleven själv uttryckt att det är kämpigast att komma i väg till skolan.” ”Eleven har själv uttryckt att det hjälpt eleven att öka både antalet dagar och längden på skoldagen.”

3.Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring *skolarbete* för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Vårdnadshavare: ”Det har gjort skolarbetet och lektionerna mycket roligare. Det har varit roligt att jobba tillsammans med Zack.” ”Vårt barn/eleven har hittat sätt att påbörja och slutföra skolarbeten under tiden med skolhundteamet. ”

Lärare:”Eleven har vågat göra skrivövningar tillsammans med hunden, som eleven inte tidigare klarat av att utmana sig själv med.” ”Eleven har ökad närvaro och ökad tro på sin förmåga, vilket medfört att eleven klarat av att genomföra fler skoluppgifter och därmed även visat mer kunskaper för sina ämneslärare.”

Elev 2:

Intervjuer i sin helhet:

Se bilaga 17-intervju vårdnadshavare

Se bilaga 18-intervju ansvarig lärare

Exempel på svarsцитat i intervjuerna kopplade till frågeställningarna:

1. På vilket sätt kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka måendet för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Vårdnadshavare: ”Vårt barn/eleven mår fortfarande dåligt och behöver vidareutredas och det är flera frågetecken kvar hur han fungerar på bästa sätt så hans mående i helhet har inte förbättrats.” ”Att träffa Zack har skapat glädje och trygghet i vårt barn/eleven och när vi ska träffa Zack så går han till skolan med glädje och kan komma hem med mer energi än andra dagar när han går dit och är bara trött när han kommer hem.

Lärare: ”Eleven har haft svårigheter kring sitt mående som pendlat något under perioden vilket gör det svårt att bedöma insatsens betydelse.”

2. Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring skolnärvaro för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Vårdnadshavare: ” Att Zack funnits i skolan har varit avgörande för vårt barn/eleven att orka ta sig till skolan. Det har blivit en fin rutin där han får energi från Zack och Miranda i stället för att vara i miljön som dränerar honom på energi oftast.” ”Skulle säga att vi hade haft 50 % mer frånvaro utan Zack.”

Lärare: ”Insatsen har hjälpt eleven att förmå sig att komma till skolan, trots stora svårigheter.”

3. Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring skolarbete för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Vårdnadshavare: ”Svårt att säga, vårt barn/eleven har inte haft mycket skolarbete detta läsår.” ”Mötena med Zack o Miranda har lyft hans känsla av kompetens.”

Lärare:”Eleven har under perioden för insatsen enbart klarat av att arbeta med skoluppgifter under pågående insats i närvaro av skolhunden. Övrig tid eleven är på skolan har det varit korta stunder och målet varit att komma till skolan och vara kvar en stund då eleven spelat något bordsspel eller tittat på en kortare faktafilm.”

DISKUSSION

Som utgångspunkt för diskussionen väljer jag att utgå ifrån mina frågeställningar.

1. På vilket sätt kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka måendet för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Att mäta mående kan vara svårt då det innehåller så många olika delar och kan tolkas olika subjektivt och objektivt sätt. I detta arbete mäter jag måendet främst genom objektiv syn på elevernas mående då det är vårdnadshavare och lärare som deltagit i datainsamlingen genom att svara på frågorna i formulär och intervjuer. Det framkommer av resultaten på SDQ-formulären att både totala svårighetspoäng och poäng för problem i vardagen har minskat för båda eleverna vilket kan tolkas som att deras mående och fungerande i vardagen objektivt sett har blivit något bättre efter insatser med blivande skolhundteam.

Vid de uppföljande frågorna, i SDQ formuläret, om problemen blivit bättre och/ eller lättare att leva med så är det i resultatet tydligt bättre för Elev 1 vilket också svaren av resultaten på ISAP-formulären och delvis svaren i intervjuerna bekräftar. Av ISAP-formuläret kan man se att både symptompoäng och funktionspoäng tydligt minskat gällande depression, social fobi, separations-och prestationsångest samt för agorafobi/panik som haft stor betydelse för hans problematik både hemma och för att kunna vara och prestera i skolan. Vårdnadshavare bekräftar i intervjun att han känner sig gladare även om han fortfarande är trött och att han känner stolthet och förväntan i

samband med skolan som troligen påverkar måendet positivt. Läraren berättar att Elev 1 vågat och klarat av att utmana sig i en miljö som han tycker är svår vilket kan tyda på och tolkas som ett bättre mående med ökad trygghet och tro på sig själv.

För Elev 2 kvarstår problemen men har blivit lättare att leva med enligt de uppföljande frågorna. Tittar man på resultaten för ISAP-formulären så ser man att symtompöängen för depression, separationsångest och problem i familjen ökat men att funktionspöängen, som anger påverkan på att komma till skolan, minskat eller kvarstår. Samtliga poäng för somatiska besvär har minskat. Detta skulle kunna tolkas som att måendet generellt inte blivit bättre men att han har hittat sätt att förhålla sig till det som gör det lite lättare i vardagen både hemma och i skolan. Svaren i intervjun bekräftar denna tolkning där vårdnadshavare beskriver ett fortsatt dåligt mående som behöver utredas vidare men att han även hittar till glädje, trygghet och kan få energi från blivande skolhundteamet.

2. Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring skolnärvaro för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

För båda eleverna är min tolkning av resultaten, utifrån främst svaren i intervjuerna, att det är tydligt att insatserna med blivande skolhundteam har haft stor positiv inverkan på motivation och inställning till skolnärvaro. Både vårdnadshavare och lärare anger gällande båda eleverna att blivande skolhundteamet har gjort det lättare att komma till och vara i skolan vilket gjort att närvaron blir högre än den annars skulle ha varit.

För Elev 1 har det enligt resultatet varit hjälpsamt med insatserna med blivande skolhundteam för att det hjälpt honom att komma "över tröskeln" för att komma i väg till skola. Han har även fått en vilja att dela med sig av det han gör i skolan till föräldrarna hemma som inte tidigare funnits. Detta kan tolkas som insatserna givit honom mer positiva känslor inför skolan och en tydligt ökad motivation att ta sig dit.

Enligt resultat på ISAP-formulär har samtliga poäng för olustkänslor kring skola också minskat tydligt vilket bekräftar den tolkningen.

För Elev 2 har insatserna, enligt svaren på intervjuerna, inneburit att han kunnat komma till och vara i skolan utan att bli dränerad på energi som gjort att han kunnat ta sig i väg trots sitt dåliga mående. Vårdnadshavare beskriver i intervjun att han kan gå med glädje till skolan och läraren ser att det är med hjälp av skolhundteamet som han förmår att komma till skolan trots sämre mående. Resultatet i ISAP-formuläret anger en marginellt ökad olustkänsla kring skolan som redan innan var liten. Jag tolkar det som att det är hans trötthet och allmänt försämrade mående som gör det mesta svårare för honom och ansträngningen blir desto större att göra något alls utanför hemmet. Det är i ett sådant läge desto viktigare att det finns en trygg plats och trygg relation i skolan som eleven vill och fortsatt orkar ta sig till utan att dräneras på energiför att inte frånvaron ska bli total och steget att ta sig tillbaka sen blir mycket större.

3. Hur kan insatser med skolhundteam, som är under utbildning, påverka inställning, känslor och motivationen kring skolarbete för en elev med NPF och omfattande problematisk skolfrånvaro?

Resultatet är även här tydligt för Elev 1 där intervjusvar från både vårdnadshavare och lärare påtalar skolhundteamets betydelse för hans skolarbete. Det har hjälpt honom att tro mer på sin förmåga, att våga utmana sig själv mer, att han orkat vara mer i skolan och att han tycker det är roligare med skolarbete som bidragit starkt till att han kunnat prestera mer skolarbete. Även för Elev 2 som inte målinriktat har arbetat med skoluppgifter så är det tydligt av resultaten att det är i närvaro av skolhundteamet han har kunnat utföra lite pedagogiskt arbete inbakat i övningar med skolhunden. Han har även genom insatserna fått behålla en känsla av kompetens vilket bland annat är en viktig framgångsfaktor för att fortsatt våga närma sig skolarbete. Detta kan tolkas som att skolhundteamet kunnat bygga upp ett visst pedagogiskt kapital under insatserna.

Sammanfattning

Mina resultat överensstämmer till stor del med tidigare studier i ämnet och visar att insatserna med ett skolhundteam kan göra stor skillnad fören elev med NPF och omfattande skolfrånvaro. Denna undersökning visar tydligt att de två elever som deltagit har fått mer positiva känslor, mer glädje och trygghet och motivation till framför allt skolornärvaro men även till skolarbete vilket är i linje med det litteraturen beskriver. Gällande generellt mående är det svårare att dra några slutsatser då resultatet ger lite otydligare bild och det är många faktorer som påverkar. Resultatet tyder dock på att insatserna har positiv påverkan på måendet tillfälligt och under tiden de pågår och att insatserna bidrar till att livs-och skolsituationen hanteras bättre trots problem och utmaningar med ohälsa. Det något spretiga resultatet gällande mående kan också tolkas som att effekterna av insatser med skolhundteam kan ha olika betydelse för olika individer. Hur bra insatserna fungerar på olika områden kan ju till exempel påverkas av hur bra kemi som finns mellan elev och hund och /eller mellan elev-och hundförare. Det kan också påverkas av faktorer utanför skolan, till exempel familjesituation eller medicinska. Både skolfrånvaro, neuropsykiatriska funktionshinder och psykiskt mående är också komplext, individuellt och påverkas av så många olika faktorer så det är av stor vikt att helhetsbilden kartläggs regelbundet tillsammans med både elev och vårdnadshavare som grund för och som uppföljning av insatser. I denna undersökning saknas ju det viktiga elevperspektivet som behöver finnas med för att få en så korrekt helhetsbild som möjligt.

Metoddiskussion

Det hade varit önskvärt att ha med fler elever för att få ett större underlag och mer data för att kunna dra några säkrare slutsatser. Det hade även varit intressant med en större spridning på ålder och kön på eleverna för att se om det utgör skillnader för resultatet. Jag tror också att det skulle ha varit bättre att låta någon mer objektiv person samla in och sammanställa data då det finns en risk för att hamna i att "se det man vill se" när den som utför insatserna som ska värderas är samma person som samlar in data. Vårdnadshavare och lärare kan ju känna en medveten eller omedveten press på sig att de "ska" leverera positiva resultat till den som står

för och har arbetat för att uppnå mål med insatserna. Om en utomstående person hade efterfrågat samma information i formulären och med intervjuerna skulle det ha kunnat bli ett annat resultat om de svarande inte känner av samma uttalade ”förväntan” från den som samlar in data.

Formulären var bra att ha med som komplement och för att kvantitativt försöka mäta något så komplext som mående med en beprövad metod. De innehåller dock många frågor och olika graderingar på svarsalternativ och det kan nog finnas en risk att resultatet även kan spegla dagsform, koncentrationsförmåga och förväntan/press på resultat för den som fyller i dem.

Det skulle också ha varit önskvärt att låta eleverna själva fylla i formulären och även intervjua dem direkt för att få den subjektiva bilden av måendet och känsla/inställning/motivation till skola och skolarbete men jag bedömde att det inte var etiskt i detta fall. Skulle kunna ha givit ett annat resultat än det jag fick i min datainsamling som baserades på objektiva tolkningar och givit en bättre helhetsbild.

Slutord

Denna undersökning har svarat på mina frågeställningar och uppnått mitt syfte till stor del utifrån de elever med NPF som deltagit i studien. Den har också genom de tendenser som syns i resultatet bekräftat det annan forskning och litteratur visat kring skolhundteamets positiva inverkan vid problematisk skolfrånvaro och psykisk ohälsa/utmattning som elever med NPF ofta utvecklar i skolmiljön. Det skulle vara intressant att följa upp studien med en större studie med fler deltagande elever och då även inkludera ett etiskt försvarbart sätt ta med elevens egen syn på sitt mående/känslor/inställning/motivation i datainsamlingen. Att kunna jämföra resultat av insatser för olika åldersgrupper, mellan kön och olika NPF-diagnoser/svårigheter skulle också vara spännande i framtida undersökningar.

REFERENSLISTA

Beetz, A. (2013). Socio-emotional correlates of a schooldog-teacher-team in the classroom.

Frontiers in Psychology, 4. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2013.00886>

Binder, A.J., Parish-Plass, N., Kirby, M., Winkle, M., Skwerer, D.P., Ackerman, L., Brosig, C., Coombe, W., Delisle, E., Enders-Slegers, M.-J., Fowler, J.-A., Hey, L., Howell, T., Kaufmann, M., Kienast, M., Kinoshita, M., Ngai, D. & Wijnen, B. (2024). *Recommendations for uniform terminology in animal-assisted services (AAS)*. *Human-Animal Interactions*, hai.2024.0003.

<https://doi.org/10.1079/hai.2024.0003>

Buhler, M., Karlsson, A., Österholm, T. (2018). *Lågaffektivt bemötande och problematisk skolfrånvaro*. Studentlitteratur AB.

Folkhälsomyndigheten. (2023, 20 december). *Hur mäter man psykisk hälsa i*

befolkningen?<https://dinpsykiskahalsa.se/artiklar/vad-ar-psykisk-halsa/hur-mater-man-psykisk-halsa/>

Forsell, T. (2020). *Man är ju typ elev, fast på avstånd-Problematisk skolfrånvaro ur elevers, föräldrars och skolpersonals perspektiv*. Umeå Universitet, Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap.

Jonsson, C. (2024). *Tusen tomma skolbänkar-Unga med adhd och autism berättar om skolfrånvaron*. Gothia.

Jäverby, A. (2024). *Skolfrånvaro-tidiga insatser och åtgärder*. Studentlitteratur AB.

Karlberg, S. (2024). *Skolhundar för att minska problematisk skolfrånvaro – En studie i hur skolhundsteam påverkar närmiljön i jämförelse med insats av enbart pedagog*. Sveriges lantbruksuniversitet, SLU Institutionen för människa och samhälle.

Karlberg, S., & Eriksson, H. (2018). *SOCIALA TJÄNSTEHUNDAR- omsorg utan ord*. Klickerförlaget Göteborg AB.

Persson, S., Hjorton, M. (2024). *Aktiv samverkan för ökad skolnärvaro*. Lärarförlaget.

Riksförbundet Attention (2024). *Attentions skolenkät 2024*. Rapport. Riksförbundet Attention.
[Attentions skolrapport 2024 by attention - Issuu](#)

Rätten till utbildning. (2023). *Kampanjen Rätten till utbildning-en skola för ALLA*.
<https://www.rattentillutbildning.se/kampanj/>

Rölcke, S. (2024). *Hur hamnade vi här?* [inspelad föreläsning från utbildningsdag arrangerad av Akademi Magelungen]. URplay. <https://urplay.se/program/238132-en-skola-fri-fran-franvaro-2024-hur-hamnade-vi-har>

Skolverket (2024). *Nationell kartläggning av elevfrånvaro. De obligatoriska skolformerna*. Rapport 2024:12. Skolverket.

Sveriges kommuner och Regioner. (2021, 7 juni). *Olika metoder*. Webbandboken.
<https://skr.se/webbandboken/guideforanvandningstestning/testupplagg/olikametoder.55028.htm>
[1](#)

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. ISBN 978-91-7307-352-3.
https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/Godforskningssed_VR_2017.pdf

BILAGOR

Bilaga 1-SDQ-Formulär Vårdnadshavare före hundunderstödda insatser

Bilaga 2 - SDQ-Formulär uppföljande Vårdnadshavare efter hundunderstödda insatser

Bilaga 3-ISAP-Formulär Vårdnadshavare före och efter hundunderstödda insatser

Bilaga 4- Intervjufrågor till vårdnadshavare och lärare efter hundunderstödda insatser

Bilaga 5- SDQ-resultat innan hundinsatser Elev 1

Bilaga 6-SDQ-resultat efter hundinsatser Elev 1

Bilaga 7- SDQ-resultatjämförelse Elev 1

Bilaga 8- SDQ-resultat innan hundinsatser Elev 2

Bilaga 9- SDQ-resultat efter hundinsatser Elev 2

Bilaga 10- SDQ-resultatjämförelse Elev 2

Bilaga 11- ISAP-resultat före hundinsatser Elev 1

Bilaga 12- ISAP-resultat efter hundinsatser Elev 1

Bilaga 13- ISAP-resultat innan hundinsats Elev 2

Bilaga 14- ISAP-resultat efter hundinsats Elev 2

Bilaga 15- Intervju skriftlig Vårdnadshavare resultat Elev 1

Bilaga 16- Intervju skriftlig Lärare resultat Elev 1

Bilaga 17- Intervju skriftlig Vårdnadshavare resultat Elev 2

Bilaga 18- Intervju skriftlig Lärare resultat Elev 2